

Pogány Mihály (1875, Győr, -1924, Timișoara) Colaborator, editor, în final, proprietar al ziarului *Temesvári Hírlap*, una dintre cele mai semnificative publicații maghiare din anii premergători primului război mondial și în perioada interbelică. După susținerea bacalaureatului la Győr, colaborează la ziarul *Győri Hírlap*. Se căsătorește cu Eugenia Fuchs din Jebel. După nașterea fiului lor, László, care va succeda tatălui său la conducerea ziarului *Temesvári Hírlap*, familia se mută la Timișoara în 1902.

În Timișoara, deja în anii 1880 sunt editate două ziare cu titlul *Temesvári Hírlap*: primul este mai degrabă o foaie umoristică, al doilea un ziar săptămânal ilustrat. Primul număr al acestui ziar care se va înscrie printre cele mai prestigioase publicații ale presei maghiare apare la 15 noiembrie 1903. În această perioadă la Timișoara mai sunt publicate *Temesvarer Zeitung*, *Südongarische Reform*, *Neue Temesvarer Zeitung* și *Délmagyarországi Közlöny*. Postul de editor adjunct va fi ocupat de jurnalistul Pogány Mihály, care în această perioadă este deja colaborator al ziarelor din Viena și Budapesta. Îi sunt publicate nuvele în revista *Független Magyarország* și numele lui este pomenit alături de cel al lui Bródy Sándor, Ady Endre, Kassák Lajos.

În 1906 Pogány Mihály devine editorul, iar din 1908 proprietarul ziarului. Activitatea editorială a lui Pogány deschide o nouă eră în istoria ziarului *Temesvári Hírlap*, care devine atrăgător, diversificat și interesant. Pogány fondează o tipografie, asociat cu Kastriener Samu și Neumann Károly. Mărește formatul ziarului urmând modelul ziarelor de mari dimensiuni din vest. Noua serie de mașini va fi adăpostită într-una din cazematele orașului și la finele anului 1912 începe să funcționeze sub numele de „Tipografia Hunyadi.”

Ziarul are 10-12 pagini, ediția de duminică are 16-24 de pagini, numărul editat cu ocazia Crăciunului, Paștelui și Rusaliilor se întinde la 60-80 de pagini, cu o anexă complexă de literatură. Societatea editorială (pe Acțiuni) din Timișoara îi vinde ziarul lui Pogány Mihály, care se angajează la plata tuturor datoriilor și astfel devine proprietarul ziarului.

Personalități de renume ale literaturii maghiare – printre aceștia Ferenc Molnár, Béla Révész, Elek Gozsdu – își publică scrierile în acest ziar. Ziarul părăsește zona locală, se extinde în toată Transilvania și în străinătate (în Slovacia, Ungaria, Austria, Iugoslavia, America, Italia). Pogány este cel care încetățenește reportajul modern în jurnalistica provincială; tot el este cel care introduce scrierile atrăgătoare, pe atunci necunoscute, în provincie. Ziarul se sprijină pe contribuția abonaților și pe veniturile din reclamă, astfel își menține independența materială și spirituală.

Se spunea că dacă Pogány Mihály nu ar fi devenit jurnalist, ar fi ajuns scriitor de renume. Scrie

Nándor Kóra Korber (1987-1953),
Portretul jurnalistului Pogány
Mihály (*Bőszfi nevet! Nebbich!*)

nuvele, drame și critică, iar ziarele din Budapesta sunt încântate să-i publice scrierile. Participă cu regularitate la întâlnirile și dezbaterile Societății literare *Arany János*. Sprijină tinerii scriitori (Károly Endre, Mihály Szabolcska). Intră și în atracția sferei politice, pentru un timp este membru al consiliului orășenesc.

Pogány Mihály părăsește această lume în mod neașteptat, în urma unei aprinderi la plămâni în iarna anului 1924, la doar 47 de ani. În 1926 fiul său Pogány László preia conducerea publicației.

În 2011, portretul lui din bronz de pe piatra funerară din Cimitirul Evreilor a dispărut.

Surse: Andrei Pogány, nepotul lui Pogány Mihály ; <http://www.monitorpress.eu/ro/ro-ro/cultura/1521-pogany-mihaly> ; http://hu.wikipedia.org/wiki/Temesv%C3%A1ri_H%C3%ADrlap ;

<http://lexikon.kriterion.ro/szavak/4632/> fotografia și portretul sunt din colecția dlui dr. ing. Andrei Pogány.

Red.: Getta Neumann